

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list s prilogo „Vrtnar“.

Uradno glasilo
c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji s prilogo vred 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) zaračunajo se po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld. na $\frac{1}{2}$ strani 8 gld., na $\frac{1}{4}$ strani 5 gld. in na $\frac{1}{8}$ strani 3 gld. Pri večih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje. Vse inserate zunaj Kranjskega sprejemata le Haasenstein & Vogler na Dunaji (Wien, I., Wallfischgasse Nr. 10).

Vsa pisma, naročila in reklamacije pošiljati je c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani v Salendrovih ulicah števil. 5.

Št. 13.

V Ljubljani, 15. julija 1890.

Leto VII.

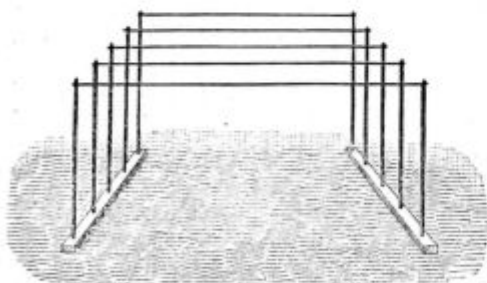
Obseg: O kurnikih. — Tele. — Kranjska deželna vinarska, sadjarska in poljedelska šola v Grmu. — Razne reči. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe — kranjske. — Inserati.

O kurnikih.

Za rejo kuretine je prvič potreba prostora zunaj hiše, po katerem se živali gibajo, drugič prostora, koder prenočujejo ter neso in vale, t. j. kurnika. Glede velikosti kurnika so celo izkušeni perutninarji različnega mnenja. Vsaka kokoš naj ima vsaj pičlo tretjino štirjakega metra prostora. Kurnik naj ima znotraj vsaj po 2 m visoke stene ter spredaj in ob straneh kolikor le mogoče visoka okna. Spredaj ob obeh straneh vrat na-

kurnik pri strehi ob vseh straneh oddušnike, katere odpiraj in zapiraj, kadar je treba. Tudi okna morajo biti zaradi zračenja tako narejena, da se odpirajo, da po leti lahko hladiš, po zimi pa, da je toplo.

Kurnik je lahko narejen iz raznega gradiva. Bodi pa zidan ali lesen, pobeli ga znotraj na leto najmanj po dvakrat. Mrčesa se boj pri kuretni, ker ga odpraviš le težko. Lesene stene delaj iz neostruženih desek, ravno tako strop, ki bodi oblokan. Streho naredi tako, da je ne more voda predreti.

Podoba 27.

Podoba 28.

Podoba 29.

redi luknji, skozi kateri more hoditi kuretna. Tla kurniku naj bodo mokroti neprodorna ter naj imajo proti eni strani strmec, da jih lahko izplakuješ. Tla so lahko lesena, vendar so boljše od cementa, ker stanejo ravno toliko in ker jih laže ohraniš čista in suha. Res so cementna tla po zimi mrzlejša; to pa lahko popraviš, ako nastiljaš po leti in po zimi s peskom ali pepelom, s šotnim prahom, po zimi pa posebno z rezanico, plevami i. t. d. Tak nastil je posebno primeren po zimi, ako ne more kuretna hoditi na plano. Zraven oken mora imeti

Za prenočišče kuretni naredi v kurniku najmanj pet drog, ki so po $\frac{3}{4}$ in okrogli ter vsi enako oddaljeni od tal, najmanj po 1 m. (Glej podoba 27.) Drogi ne smejo biti eden nad drugim, ker hoče vsaka kokoš priti vselej na najvišje mesto, vsled česar se med seboj vznemirjajo ter tudi pograjajo. Droge postaviš najbolje sredi kurnika po pičlega pol metra narazen ter jih naredi po tri metre dolge.

Gnezda, v katerih neso kokoši jajca, postavi ob zadnji strani in, če treba, ob stranskih straneh kakih

deset. Za gnezda rabijo najboljše in so najcenejši stari, na pol prerezani sodčki, na pr. od cementa. (Glej podobno 29.)

Taka gnezda porabiš lahko tudi za valilna gnezda. Priporočam ti postaviti taka gnezda spomladi na planem pod kak grm, kjer kokoši neso in vale jajca veliko rajše nego v kurniku.

Piščetom služijo tudi prav dobro taki sodčki, katere postavimo za kurnik na plano. Ta prostor bodi ograjen. Prvih štirinajst dni naj bodo piščeta s kokljo vred le na tem prostoru, po noči pa naj prebivajo v sodčku. Pozneje se pa presele v kurnik med drugo kuretino.

Da umno redimo kuretino, moramo imeti tudi zaboje za krmo, kakeršne kaže podoba 29. Ti zaboji so preko 1 m dolgi ter tako narejeni, da morejo živali do krme le z glavo in vratom. Krme v takih zabojih ne onečedijo živali in se med seboj ne pulijo toliko. Seveda moraš imeti več takih zabojev v kurniku in na planem.

Posode za pitno vodo morajo biti ali kovinaste ali pa lončene. Vsegdar glej, da bodo čiste; voda ne sme postati sluzna, kislja ali celo smrdeča ter jo zamenjaj vsak dan, po zimi kakor po leti, s svežo vodo.

Na planem si poišče kuretina sama primerne prostora, koder se koplje in valja po pesku ali po rahli zemlji. Ker pa pokvari dež ali mraz tudi take prostore, dobro je prirediti kuretini v ta namen prav ceno zelo lahko pokrite prostore, katere naspeš s peskom, pepelom ali s šotnim drobižem. Ta nastilj pa moraš na leto naj manj po štirikrat premeniti.

Tele.

1. Mlado tele.

Kadar pride tele iz roditelj, pretrga se popkovina, s katero je bila mladičeva kri z materino krvjo v zvezi. V največ slučajih se popkovina sama pretrga, ker ni dosti močna, da bi držala tele. Če pa popkovino prerežemo, prerežimo jo, prevezavši jo s čistim trakom, za eno dlan pod vampom s čistim nožem. Potem pa pomočimo popek s petodstotnim karbolnim oljem. S tem se preprečijo vnetja in oteklina — tako imenovani debeli popek — ki se težko ozdravijo in se zaradi njih mnogo telet mora dati mesarju.

Vse to pa pri naših domačih živalih često zanemarjajo. Čudijo se, če zbolijo tele, da si se je popkovina prerezala in podvezala, ne pomislijo pa, kakšna sta bila nož in trak, se ni li rabil umazan kuhinjski nož ali pa tobačna vrstica. Če primerjamo, kako skrbno se popek novorojenemu otroku umiva in prevezuje, moramo se le čuditi, da se našim teletom večkrat popki ne vnamejo, ko se konec popka večkrat dotakne nečiste strelje, po več krajih ga pa še namažejo s svežim kravjakom, da ga krava ne liže. Taka navada morala bi se popolnoma opustiti, in popek s čopičem namočiti s karbolnim oljem.

Mlado tele pride bolj ali manj mokro na svet. Da ne izgubi preveč gorkote in se ne prehladi, treba je preprečiti, da ne izhlapi sprijemljiva tekočina, in skrbeti, da se posuši koža. To je najbolje prepustiti kravi, katera začne takoj lizati tele, ko se jej predloži. Navada je, da mokro kožo pospo s soljo ali otrobi, da se kravi vzbudi slast. Temu se ne da nič ugovarjati, samo preveč ni dajati takih dražil.

Ko ga krava liže, poskuša tele vstati, pomagaj mu in spravi ga k vimenu. Strogo se drži tega, da tele dobi prvo mleko, ki ga da vime, nikakor pa ne daj tega mleka pomlestiti in proč zlit. Prvo mleko, zmlezva, jako dobro

služi mladi živali, ker čisti, torej odpravi teletu tako imenovano črevno smolo iz črev. Ko je tele sesalo, naj se pa krava dobro pomolze.

Prve dni večkrat zbole teleta za telečjo ali belo grižo, katera bolezen se ne da ozdraviti. To bolezen tele nalezajo takoj, ko pride na svet; kužnina nahaja se najbrž v tleh, po stenah, v slami in tudi v materini dlaki. Mleko le toliko vpliva, da napravlja iz neznanih vzrokov čreva za kužnino bolj občutljiva, kar se vidi po zimi po pokladanji obrtne krme. Če se prikaže ta bolezen v hlevu, in to se zgodi večkrat po zimi nego po leti, tedaj ni drugega sredstva, nego da se breje krave kakih 14 dni poprej, predno se otele, spravijo v drug hlev, potem je pa treba gledati, da se s slamo, hlevsko opravo ali pa s čevlji ljudi, ki živini pokladajo, ne zanese kužnina v novi hlev. Poleg tega je dobro, da se krava, predno se oteli, po nogah in vampu očisti in vime čisto zmiže z dveodstotno karbolno vodo, da se kužnina, kolikor je moči, od krave odpravi.

2. Sesajoče tele.

Ali tele spuščamo sesat h kravi ali pa ga pitamo iz goliše, to se ravna po gospodarskih razmerah. Prva pot je naravnejša in pripravnejša, poslednja pa boljša ondu, kjer na tele posebno pazijo in imajo zanesljive ljudi. Če tele ni nikdar sesalo, ni treba ga odvajati, pri čemer živali vsekakor nekaj trpe, tudi se lahko količina mleka odmeri po telesni teži.

Prvi teden naj se daje pri taki vzreji vedno le materino mleko, pozneje pa zmešano mleko, mleko vseh krav. Vselej pa moramo dati svežega mleka, dokler je gorko, ker sicer tele slabo prebavlja in jame hujšati ter se hitro ne popravi zopet. Tele moramo pitati po štiri ali petkrat na dan in mu dajati po toliko mleka, da tehta šestino telesne teže. Teleta srednjih krav tehtajo po kakih 90 funtov, in treba je torej po 7½ litra mleka na dan. Drugi teden zadostuje, če jih pitamo po trikrat na dan.

Če pa spuščamo tele kravo sesat, dobro je, če ga privežemo ali pa spravimo v kak zagrajen prostor v hlevu. H kravi ga spuščajmo po štiri do petkrat na dan.

Tele pa ne posesa vsega mleka, kolikor ga imajo boljše krave, zlasti brž prve dni ne, kadar so se otelile, zato jih moramo tudi mlesti. Najboljše je, da se jeden ali dva sesca izmolzeta, kar se ravna potem, koliko ima krava mleka in kako rado tele sesa. Prav pa ni, na pol pomlestiti vseh sescev, ker mleko v vimenu ni enakomerno sestavljeno. Prvo ima manj tolšče, ker tolste kroglice so laže in tudi v vimenu gredo na vrh, torej jih šele prav nazadnje izmolezemo.

Jako važno je, da teletom, ki jih odstavljamo, dalje časa dajemo materne mleka, kako dolgo, to se ravna po tem, kako drago je mleko v kakem kraju in kako mislimo pozneje rabiti mlado živino. Če je mleko drago, pitajmo tele z njim manj časa, a vender je svetovati, da vsaj štiri tedne. Za telice je štiri tedne prav zadosti; daljše pitanje s presnim mlekom bi sicer pripomoglo, da bi se živinče prej popolnoma razvilo in bolje debelilo, imelo bi pa manj mleka. Mlade junce je pa nekoliko dalje pitati s presnim mlekom, da bodo lepe rasti in močni in zgodaj za plemo.

Če prezgodaj nehamo dajati presnega mleka — in to je žal jedna glavnih napak pri živinarstvu — je to prevelika in napačna varčnost.

Gospodinja, ki ima po več krajih sama skrb za kravji hlev, hoče imeti kolikor mogoče veliko mleka in masla in misli, da je zadosti, če tele sesa štirinajst dni;

saj so stariši in dedje ravno tako delali, krave so pa bile vender velike in so dajale več ali manj mleka. Ali pomisliti je, da so pred 30 ali 50 leti računili z vse drugimi cenami, nego računimo sedaj. Funt teletnine ni veljalo 30, ampak 7 do 15 kr., funt govedine ne 35, ampak 15 do 20 kr. Tedaj ni bilo veliko do tega, ali je govedo potrebovalo dve ali tri leta, da se je popolnoma ucvrstilo, kajti korist je bila majhna, kot stroj za gnoj je pa delalo govedo z dvema letoma ravno tako izvrstno, kakor tri leta staro.

Dandanes pa vemo, da se žival vse življenje ravna po tem, kako jo pitamo in krmimo mlado. Da je govedo zgodaj dobro za delo, za pleme ali za pitanje, to dosežemo le, če uže tele prav redimo.

Malo večji stroški poplačajo se pa dobro, ker govedo vzredimo lepše in pozneje mu ne moti prebavljanja driska, ki živali močno hujša. To se posebno opazuje, če se namesto presnega daje ne dosti pogreto posneto mleko. Če smo s kakega vzroka prisiljeni dajati posnetega mleka, dajati moramo še sladkega ter ga pogreti, predno ga damo teletu. Sladko mleko se najlaže posname s separatorjem. Pri vsaki kmetijski hiši morali bi si omisliti tak ročni separator, s katerim se lahko mleko posnemlje, ne da bi bilo treba postavljati latvic po policah. S tako pripravo se mleko tudi popolnoma posname, kar pa z žlico ni mogoče.

Če se posnema z žlico, naj se mleko dalje časa hladi in pogostoma zrači mlečna klet, da se ne skisa.

Kranjska deželna vinarska, sadjarska in poljedelska šola v Grmu.

Uže večkrat smo pisali v našem listu o tej šoli, katero je kranjski deželni zbor ustanovil z ogromnimi stroški v prid kmetijskemu stanu našemu. Sedaj pa, ko se šolsko leto bliža svojemu koncu in nam je šolsko vodstvo doposlalo letno šolsko poročilo za l. 1888/9., hočemo se v novici na kraško spominjati za kmetijski stan prevažne šole ter našim gospodarjem v novici priporočati, da pošljejo sinove svoje vanjo. V šoli se učenci uče teoretiški in praktički vsega tistega, kar je ob današnjih razmerah treba vedeti umnemu kmetovalcu.

Menimo, da ga ni več med Slovenci pametnega gospodarja, ki bi ne priznal, da je dandanes kmetovanje vse drugačno, nego je bilo pred tridesetimi leti, da se razmere od leta do leta izpreminjajo in da more uspešno gospodariti le tist gospodar, ki ve in zna gospodarstvo umno in razmeram primerno urediti. S pridnostjo in sčasoma se izobražen kmetovalec uže priuči svoje gospodarstvo za vsak poseben slučaj primerno urediti, a predno se privadi, plačevati mora svoje izkušnje z obilnimi izgubami in prevarami. Drugače je pa, če se je kmetovalec izšolal v kmetijski šoli. On začne kmetovati z obilnim strokovnim znanjem, ki mu pomaga precej pravo pot ukreniti, kadar se nameri kaj nenavadnega, ter zna iz zemlje dobivati več dobička, katerega itako poljedelec krvavo potrebuje.

Ne bomo na široko razpravljali, koliko je potrebna šola, uže mnogokrat smo to storili mi i drugi, opozoriti pa vender hočemo vsakega na temeljiti članek našega gospoda sotrudnika F. Š., ki ga je bil priobčil v zadnjih številkah „Kmetovalca“. Članek „črtica o kmetovalčevem izobraževanju“ vse to temeljito razpravlja. Marsikdo pa še vedno povprašuje: Česa naj vender kmetškega fantu v šoli nauče? Odgovor na to je lahek. Po drugih deželah

vzreajo ob enakih ali še slabših razmerah živino, ki je dvakrat toliko vredna kolikor naša, pridelujejo po svoji zemlji več in boljše pridelkov, znajo sadjarstvo urejati tako umno, da jim donša lepih dohodkov, razumejo vinarstvo tako, da se mi z našimi vini niti primerjati ne smemo, znajo vinograde delati, da jim jih trtna uš ne uniči i. t. d. Vse to pa naš kmetovalec tudi vzmore, ako z varčnim in pridnim gospodarjenjem posname vse, kar je posnemanja vredno pri kmetovalcih drugih dežel. Povsod je dobiti kaj dobrega, le poiskati je treba. Slovenci so vzgledni čebelarji, drugi narodi nas v tem posnemajo, posnemajmo torej tudi mi v dobrem gospodarstvu druge. Vso to vednost bi si kedo mogel pridobiti le, ako bi popotoval križem sveta. Na ta način učiti se umnega kmetijstva je sicer dobro, a nerodno ter drago, ceneje dosežeš ravno to, ako greš v kmetijsko šolo; tam te vsega tega nauče in poleg tega ti dajo podlogo, da moreš ob posebnih slučajih sam določiti, kaj ti bode v gospodarstvu največ hasnilo. Mi Slovenci smo kmetijski narod, pri nas tiči v zemlji še mnogo nedvignenih zakladov; da jih pa dvignemo, treba nam je obilo umnih kmetovalcev. Pošljite torej, slovenski gospodarji, svoje sinove v kmetijsko šolo v Grmu! Koristili boste s tem največ sami sebi, pa tudi deželi, kajti s kmetij izšolanih gospodarjev širi se umno kmetijstvo in blagostanje po deželi.

Razne reči.

— **Krmi živino o pravem času.** Da bode živina uspevala, treba je imeti posode, v katerih se daje krma, čiste, živini je dajati vedno enako mero krme in gledati, da je hrana dobra, in da se krmi vedno ob istem času. Če je živinče vajeno, da dobi ob petih zjutraj prvokrat jesti, postane nemirno in razdraženo, če mora pol ali še celo eno uro dlje čakati, in zatorej mu krma tako dobro ne tekne. Če pa mora še dlje čakati, presestrada se živinče, hlastne poželjivo po krmi, premalo jo zveči in prehitro polni želodec, kar večkrat močno ovira prebavljanje. Če bi bilo daljše vzdržavanje na pr. pri napolnjenji potrebno, naj se potem le polagoma začena dajati poprejšnja hrana. Ravno tako napačno kakor prepozno je prezgodnje krmiljenje, kar se večkrat prigodi. Živinčetu se ne ljubi še jesti, krmo le premete in nekaj je pokonča, ali se pa preobje. Jako važno je zatorej, da se živina ob istem času, rekel bi, isto minuto krmi.

— **Polaganje mokre hrane konjem.** Konjem ne škoduje nič tako tako močno, kakor slaba razvada, polagati jim mokro hrano. Razvada je, kakor rečeno, splošna, in vzroki, ki se navajajo zato, so dostikrat zelo čudni. Nekteri pravijo: živalim tekne mokra hrana bolje; drugi navajajo prihrambo časa, ker konj mokro hrano mnogo prej použije; navadno se pa ne misli nič in se polaga mokra hrana, ker je bila vedno taka navada. Resnica pa je, da potrebujejo živali manj časa, da použijejo mokro hrano, kakor jim je treba za suho. To je pa ravno glavna napaka polaganja mokre hrane. Ako se podaja suha hrana, mora jo žival počasi prežvekovati in jo po gobei obračati, da jo dosti namoči s slinami. Ako je hrana že mokra, odpade omenjena naloga, in hrana pride v želodec, predno se je pomešala s slinami. Želodec pa ne more veliko opraviti s hrano brez slin; taka hrana je neprebavna in se večinoma neprebavljena s konjščekom izloči. Po mnogih poskušnjah se je dokazalo, da prebavljajo konji od suhe hrane 6krat do 8krat več, kakor od mokre. Konji, katerim se polaga mokra hrana, vidijo se navadno lepo rejeni, ali napeti so samo od premnogo zaužite vode. Potijo se lahko in opešajo in se torej ne dajo dobro rabiti za težka dela. Dostikrat oslabi zaradi tega tudi želodec, in žival dobi lahko koliko. Važno je

tudi, da se zelo veliko hrane potroši, ako se mokra polaga. Kajti očitno je, da se zastoj polaga oves, kateri se nahaja neprebavljen v konjščeku, ker se ravno ni porabil za hrano in krepljenje konja, posestnik je pa vendar moral plačati zrnje. Zato ne moremo dosti svariti, ne polagati mokre hrane. Kdor hoče skrbeti za svojo žival in jo varovati, daje naj ji samo suhe hrane in čiste vode, da se napije. Kdor je le malo časa pokladal suho hrano, gotovo ne bo več mokre dajal.

Vprašanja in odgovori.

Drugi odgovor na 143. vprašanje v 12. št. „Kmetovalca“: Izrekli ste željo, da bi poročil, ako kedo ve, kako praprot zatreti. Jaz imam o tem izkušnjo, a je taka, da je letos ni več mogoče zvršiti. Praprot se mora namreč pokositi meseca junija, kadar gre uže čez polovico, in to je toliko let ponavljati, da praprot izgine. Včasih izgine uže prvo leto, včasih pa šele v drugem ali celo v tretjem letu. Bolj če je zemlja gnojna, tem težavnejše je praprot pregnati.

Janez Vetušek v Lehni.

Vprašanje 145. Imam svoj dom na precej močvirnih tleh, in voda, ki leze po zidu navzgor, dela mi mnogo neprilik. Razmere so take, da mi brez ogromnih stroškov ni mogoče tal osušiti; ker pa hočem zopet novo stavbo postaviti, prosim sveta, kako naj zidam, da zid nad zemljo vsaj ne bode vedno vlažen? (R. Š. v G.)

Odgovor: Da se prepreči, da se talna mokrina ne vzdiguje po zidovih, loči se iz kamnja ali opeke napravljeni temelj z ločilnim skladom iz „klinkerja“, smolne lepnice ali asfalta od gorenjega zidu. Klinker imenujemo neke vrste posebno žgane opeke, skozi katero voda ne prodira. Smolne lepnice ali asfalta dobite pri A. Druškoviči v Ljubljani.

Vprašanje 146. Ali so res temni konjski hlevi boljši nego svetli? (J. Ž. v D.)

Odgovor: Po konjskih hlevih bodi v obče toliko svetlobe, kolikor je mora biti po stanovanjih. Okna naj bodo tako narejena, da svetloba ne pada naravnost konju v oči, torej ne smejo biti vstric konjeve glave in ne preveč pri tleh. Tudi zaradi prepaha je dati oknom pravo mesto. Slepe (obrušene) šipe so za konjske hleve posebno dobre. Tudi bolj temno barvane stene so za zdravje konjevih oči boljše nego pa prav živo pobeljene.

Vprašanje 147. Kupil sem mladega, zelo zanemarnenega konja, skoraj brez grive. Kako bi pospešil rast grivi? (F. G. na B.)

Odgovor: Ako je mladi konj tako zanemarnjen, da mu vsled nemarnosti griva izpada ali sploh ne raste, najboljšo sredstvo je taki nemarnosti konec storiti. Dobro ga krmite, pridno snajte, češite mu grivo, izpirajte polt, in odpravili boste kmalu to nepravilnost.

Vprašanje 148. V našem kraju je navadno vsako leto jari ječmen snetjav, in sicer tako zelo, da, kedar se prične delati klasje, postane črn in ne naredi nič zrnja. Tacega klasja je včasih eno tretjino ali pa še več. Kako bi se dalo to odpraviti? (G. M. v C.)

Odgovor: Snetjavost provzroči glivica, ki je uže na semenu. Zito obvarujete te bolezni tako le: Vzemite za vsak hektoliter semena 20 dekagramov višnjevega vitrijola (bakrenega vitrijola) ter ga dobro stolcite in v vroči vodi raztopite. Prelijte ta raztopljeni vitrijol v škaf ter pritočite tolikrat po 40 litrov navadne vode, kolikorkrat po 20 dekagramov vitrijola ste vzeli. V to vodo denite seme ter ga pustite v njej 12 do 16 ur; nekolikrat pomešati je dobro in, kar na vodi plava, posneti in proč zagnati. Tako namočeno seme je potem toliko posušiti, da ga je moči sejati.

Vprašanje 149. Pri nas je mnenje glede časa, kedaj je najboljšo sekati stavbinski les, zelo različno, zato prosim v imenu mnogih, da nas o tem poučite? (Fr. S. v L. na Štajarskem.)

Odgovor: Najboljši čas sekati les je takrat, kadar drevo ni soka nima v sebi, kadar tako rekoč spi; to je od meseca novembra do marcija, ali od vseh svetnikov do blizu sv. Jožefa. Les, posekan spomladi ali po leti, ima veliko soka v sebi in je bolj mehak; ker se sok ne posuši tako hitro, začne les kmalu gniti, in leti se ga rad črv.

Vprašanje 150. Letos sem vdrugič cepil ameriške trte. Lansko leto se mi ni niti ena prijala, letos pa skoraj vse. Ker bodem drugo leto pričel požlahtnjevati trte za svoje vinograde bolj obilo, prosim Vas, sporočiti mi, katere naj cepim za bela in katere za črna vina? (L. F. v Dr.)

Odgovor: Vodja R. Dolenc priporoča Dolenjem naslednje vrste: a) Za bela vina: Kraljevino, belino, beli javor, muškat, italijanski rizling, sipo, beli in rdeči španjol, rulandec, zgodnji rdeči veltininar, beli burgundec, ribolo in grganjo. Poslednjo — vipavsko — vrsto priporočati je Dolenjem posebno zato, ker zelo pozno ozeleni, grozdje pa vendar zgodaj dozori. Zaradi tega, ker pozno ozeleni, ušla bi marsikatero pomlad slani. b) Za črna vina: Črno portugalko, črno frankinjo, črni burgundec, vrhpoljec (ali po dolenski tičinska črnina), blinsko črnino, črno ribolo ali pinolček, črno kalšćino (ali po dolenski žametaita črnina).

Vprašanje 151. Zakaj mora biti žganjarski kotel za slivovko ali brinovec bakren? Ne bi zadostoval drugačen, na pr. železen ali iz pocinkane ploščevine? (L. B. v P.)

Odgovor: Ni, da bi moral biti kotel za žganje iz bakra, a dobro je iz mnogih vzrokov, če je bakren, in sicer toliko glede snage, kolikor glede kakovosti izdelka. Kotel je lahko železen; cinkova ploščevina pa zaradi velike toplote ne bode ugajala.

Vprašanje 152. Mora biti hladilna cev pri žganjarskem kotlu iz bakra, in ali je vse eno, če jo drugače izpeljem, nego je navadno? (L. B. v P.)

Odgovor: Hladilna cev ni ravno, da bi morala biti iz bakra, delajo tudi svinčene, a nikdar ne železne. Sicer smete rabiti železno, ako je znotraj pocinjena, drugače je pa nerabna. Ako si napravite pravilno, kačasto ali kakor si koli bodi zavito hladilno cev, in to iz železa, ter jo daste znotraj in morda tudi zunaj pociniti, stala Vas bode veliko več, nego primerna bakrena, kakeršno je veliko laže narediti. Kako je cev izpeljana, to je prav vse eno, glavna reč je, da par iz kotla toliko časa kroži po hladilni cevi, da se popolnoma izpremeni v tekočino.

Vprašanje 153. Imam blizu 20 let vsajeno hrušvevo drevo, ki je uže zelo veliko, a dosedaj ni še cvelo ni rodilo. Kaj je temu vzrok, in je kaj pomoči, da postane rodno? (M. R. na J.)

Odgovor: Drevo, ki je vsajeno v prav rodovitni, zlasti z dušikom močno gnojni zemlji, raste lepo, „žane le v les“ ter malo ali nič ne cvete ter prav nič ne rodi. Tako drevo smemo primerjati s človekom, ki ima polno dobre hrane: debeli se, pri tem pa postaja len, ne ljubi se mu delati, in človeštvo nima ničesar od njega. Tudi tako drevo jemlje iz zemlje več hrane, nego mu je koristno, raste bujno, a les, ki se dela, ni roden. Če bode drevo kedaj prav veliko, izsesalo bode zemljo, ne bode moglo torej nič več toliko hrane iz nje dobivati, potem bode pa rodilo. Ker pa umni sadjar tega ne bode čakal, prikrajšal bode uže poprej drevesu hrano ter ga silil roditi. Kako pa to? Manj plodne zemlje mu ne more dati, pač pa mu lahko odvzame nekaj korenin, s čimer se tudi prikrajša hrana. Izkopljite zatore okoli drevesa jarek toliko daleč od debla, kolikor daleč segajo veje, in sicer to-

liko globoko, da posekate drevesu vse korenine, ki segajo do jarka. Delo pa zvršite jeseni ali pa prav zgodaj pomladi. Jarek seveda potem zaspate.

Vprašanje 154. Je li dobro, vino pretakati po leti, kadar vre ali ne? (O. v B. v Istri.)

Odgovor: Ker vino pretakamo ne le zaradi tega, da ga ločimo od droži, ampak tudi zato, da hitreje zori, zato bi ne bilo napačno, ako bi ga po leti pretakali, kadar ravno vre, kajti če kipeče vino pretočimo, tem prej bode pokipelo. Ker se pa vino, kadar dokipi, ustanovi in drožje pade na dno, pravilno je, da ga takrat ločimo od droži, zato ga moramo tedaj v novi pretočiti. Iz tega sledi: Kipeče vino po leti pretakati, ni škodljivo, a je boljše čakati, da pokipi, ker ga potem itako moramo pretočiti. Ako je pa še na drožji in je drožje morda že bolno ter se je sploh bati, da se vino vsled polnega kipenja ne pokvari (na pr. da naredi zavrelico), potem pa s pretakanjem ni odlašati.

Vprašanje 155. Izvolite mi v prihodnjem „Kmetovalci“ naznaniti, kakor je ravnati s cveticami, do postanejo gibate? (A. D. v D. pri R.)

Odgovor: To dosežete, ako sejete seme takih cvetic, ki cveto gibato, in ker se jih mnogo na ta način ne da razmnoževati, ako cvetice razmnožujete s koreninami, potaknenci ali cepiči. Da bi pa sami vzgojili iz jednostavno cvetočih vrst gibate, k temu je pa treba veliko razuma, strokovnega znanja, časa, denarja in pa sreče. Morda priobčimo ob priliki kaj več o tem v „Vrtnarji“.

Vprašanje 156. Imam dobro njivo, na kateri je rasel hmelj, ki sem ga pa zaradi mnogih sitnob opustil. Zemlja je bila ob nasadu hmelja 1 m² globoboko prekopana in dobro pognojena. Svet je nekoliko z ilovico pomešan in brez gramoza. Na tem svetu bode menda sadno drevje dobro uspevalo, ker pa moram zaradi nadležnih ljudi saditi e neužitno sadje, t. j. sadje za mošt, za to Vas vprašam, kje bi dobil lepih močnih moštnic, kedaj naj jih sadim in koliko narazen? (J. L. v M.)

Odgovor: Moštnice doboste pri kmetijski družbi v Ljubljani, pa tudi na pr. pri Fr. Ogorevcu v Brežicah, Klenertu v Gradcu i. t. d. Na Vašem svetu, katerega lastnosti so nam znane, je vse eno, če sadite drevje jeseni ali pa pomladi. Moštnice je saditi po 8 do 10 m² narazen.

Vprašanje 157. Pri nas je tudi nekaj škropljenega trsnega listja pričelo rumeneti. Kaj je to? (D. S. v Sl. na Štajarskem.)

Odgovor: Trtno listje katero smo od Vas zahtevali, poslali smo potem gosp. vodji Dolencu v Grm, in on nam piše: Na poslanem listju so sledovi trojne bolezni: Peronospora, gloeosporioma in blacotha. Našel sem tudi v šolskem vinogradu dobro škropljeno listje, ki je vendar polno peronospore. To pa prihaja od tod, ker je peronospora že poprej udarila skozi listje, predno je bilo škropljeno. Kar se pa tiče gloeosporioma (kozavosti), prepričan sem, da škropljenje pomaga, kajti našel sem, da se poškrboljena rana nič več ni širila, temuč se je zarasla. List, ki se je od roba naprej sušiti pričel, pa kaže bolezen „blacoth“, katere se francozje bolj boje nego vsake druge. Tudi jaz sem tega zlodeja od posamezno zasledil.

Vprašanje 158. Ali krompirjeva zel ni škodljiva živini, če je škropljena z bakreno galico? (J. R. v Sv. V. pri Ptuj.)

Odgovor: Obširni odgovor na to vprašanje doboste v članku „Bakreni vitriol v trtarstvu in javno zdravstvo“ v 9. številki letošnjega „Kmetovalca“. Ker boste krompirjevo zel i tako šele krmili, kadar se krompir prekoplje, takrat bode že zel izprana ter bode imela tako malo vitrijola na sebi, da jo smete brez skrbi pokrmiti.

Gospodarske novice.

* **Deželna kmetijska šola v Grmu** razstavila je na dunajski razstavi v našem paviljonu med drugim tudi risarije učencev. Strokovnjak o kmetijskem stavbarstvu arhitekt C. A. Romstorfer poroča, kako je na razstavi zastopana njegova stroka, ter pri stavbinskem pouku kritikujoč razstavo kmetijskih šol v „Land- und forstwirtschaftliche Ausstellungs-Zeitung“ piše to le: „Zadovoljil nas je pa način pouka o kmetijskem stavbarstvu na vinarski, sadjarski in kmetijski šoli v Grmu na Kranjskem, kjer rabijo za podlogo risanju pravilnih načrtov že zvršene vzorne kmetijske stavbe“. Ta laskava izjava odličnega strokovnjaka je zelo častna za naš deželni zavod.

* **Strupena rosa** se je že pričela po Kranjskem, Štajarskem in Primorskem. Kdor ni še škropil svojih trt, naj jih nemudoma. Škropiti jih je mogoče tudi cvetoče, in to brez škode. Kdor je prvokrat zgodaj škropil, mora sedaj v drugo in čez kake štiri tedne v tretje. Mi smo prav priporočali, škropiti konec junija prvokrat, ker s tem si prihrani eno škropljenje. Na Dolenjskem so sploh mislili, da so imeli že o pričetku meseca maja peronosporo, dasi to ni bilo drugega nego grinja „phitoptus“. Škropil je vsak, kdor je imel škropilnico in galice, sedaj se pa kaže, da je staro listje sicer zdravo, a vse drugo, kar ga je poslej novega zraslo, pa je napadla peronospora. Družba je pa dobivala groba pisma, in tajnik je moral marsikatero grenko požreti, ker ni bilo mogoče škropilnic iz tovarne dobiti. Nekateri so mislili, da družba navlašč noče škropilnic odposlati. Pri tej priliki naznanjamo, da je pri družbi še vedno mogoče dobiti bakrene galice.

* **Vodstvo deželne vinarske, sadjarske in kmetijske šole v Grmu** je ravnokar izdalo šolsko poročilo za l. 1888/9. Kogar zanima to poročilo vrlo napredujoče šole, izvoli naj se obrniti do vodstva, katero mu ga radovoljno doloži. Sicer pa opozarjamo na dotični članek v današnji številki „Kmetovalca“.

* **Svilodni kokoni** (galeta) so letos nekaj draži nego pretekla leta. Vzrok je pičli pridelek, kajti mnogo svilorejcev je moralo uničiti svojo rejo, ker niso imeli murbovega listja, visokih cen za nje pa niso mogli zmagovati. Konec junija je bila pšenična galeta po 1 gl. 60 kr. do 1 gl. 99 kr. kgr.

* **O uspehu izkušenj v tukajšnji podkovski šoli** smo dobili sledeče poročilo: Izpraševalni komisiji je predsedoval vodja podkovske šole dr. vit. Bleiweis-Trsteniški, c. kr. deželna vlada je imenovala za člana komisiji c. kr. okrajnega živinozdravnika gospoda Andreja Perdano, izpraševalec je bil učitelj gospod E. Šlegel. 27. junija delalo je izpit 14 kovačev, kateri niso hodili v podkovsko šolo, in sicer je prišlo prvokrat k izkušnji 11 kovačev, ponavljali so jo 3 kovači. Razen enega kovača prestali so vsi izpit s povoljnim uspehom. Slovenske narodnosti bili so vsi. Bilo jih je 9 s Kranjskega, 4 iz Slovenskega Štajarja in eden Korošec. 28. junija so prišli na vrsto učenci podkovske šole, ki jih je bilo devet, vsi s Kranjskega. Le 2 sta se izšolala ob svojih stroških, vsi drugi so imeli podpore. Vspeh o podkovstvu, kakor tudi o ogledovanju klavne živine in mesa je bil povoljen, razen enega bili so vsi potrjeni tudi za mesogledce. Po uspehu bili so učenci uvrščeni tako le: Čuk France iz Črnega Vrha in Kovač Janez iz Zagorja pri Litiji naredila sta izpit s prav dobrim uspehom. Znamko „dobro“ so dobili: Medija France iz Bohinjske Bistrice, Urh Anton iz Metlike, Košenina Alojzij iz Senice pri Kranji. Znamko „zadostno“ so dobili: Jež Alojzij iz Goč pri Vipavi, Škerl Jože z Viča pri Ljubljani, Čuk Jošt iz Senobora pri Vipavi in Kopač Jarnej iz Luž pri Kranji.

* **Premovanje konj na Kranjskem l. 1890.** Na Kranjskem se bodo leta 1890. delila državna darila v srebrnih svetinjah ter tudi priznanski diplomi:

- a) Za kobile z žrebetom, ki še sesa ali je že odstavljeno;
- b) za mlade, t. j. tri- do petletne kobile, in

c) za eno- ali dveletne žrebice po naslednjih šestih konkurenčnih postajah, in sicer:

Dne 3. septembra 1890. l. ob 10. uri dopoldne v Bledu za konje noriškega plemena.

dne 4. septembra 1890. l. ob 9. uri dopoldne v Kranji za konje noriškega plemena;

dne 6. septembra 1890. l. ob 9. uri dopoldne na Vrhniki za mesto Ljubljano in za okrajna glavarstva Ljubljanske okolice, Logaško in Postojnsko;

dne 9. septembra 1890. l. ob 10. uri dopoldne v Ribnici za okrajno glavarstvo Kočevje;

dne 11. septembra 1890. l. ob 9. uri dopoldne v Trebnjem za okrajni glavarstvi Rudolfovo in Litija;

dne 13. septembra 1890. l. ob 9. uri dopoldne v Št. Jarneji za okrajni glavarstvi Krško in Črnomelj.

Za delitev daril veljajo odredbe, katere so se ukrenile po dotičnih ukazilih visokega c. kr. poljedelskega ministerstva z ozirom na razmere te dežele. Važne odredbe so:

Če bi se kdo odpovedal zgoraj navedenim darilom, podeli se mu namesto teh daril priznanski diplom z imenom dotičnega konjereja, s kratkim popisom obdarovanega konja in z opomnjo, da se je dotični konjerejec odpovedal darilu.

Konj, ki je bil na kaki konkurenčni postaji obdarjen z državnim darilom, izključen je za tisto leto od nadaljnje konkurence za državno darilo na kaki drugi postaji.

Na postajah Bled in Kranj se morejo za darila poganjati

samo kobile z žrebetom, mlade kobile in žrebice noriškega plemena, po drugih postajah ni glede plemena nobene omejitve.

Za darila se smejo poganjati kobile z žrebetom žrebčar-niškega plemena samo od svojega petega, kobile z žrebetom noriškega plemena od svojega četrtega leta dalje.

Kobila z žrebetom, ki je bila prejšnja leta že edenkrat ali večkrat obdarovana, ni izključena od nadaljnje konkurence.

Za darila se smejo poganjati mlade, t. j. triletno ne-ubrejene in štiriletne ubrejene ali neubrejene kobile žrebčar-niškega plemena, ter tudi triletno ubrejene ali neubrejene kobile noriškega plemena; štiriletne kobile noriškega plemena in petletne kobile žrebčar-niškega plemena samo s tem pogojem, če so bile dokazno ubrejene v letošnjem letu.

Za darila se smejo poganjati lepe žrebice po svojem izpolnjenem prvem ali drugem letu, ako so dobro rejene in po svoji rasti kaže, da se pozneje dobro razvijo in vzrede.

Posestniki triletnih, za plemo sposobnih žrebcev se va-bijo, naj jih ob priliki obdarjanja pripeljejo pred komisijo v ta namen, da se zapišejo, ker bi se utegnili pozneje kupiti.

Vsak konjski lastnik, kateri prejme za plemenskega konja darilo, mora podpisati reverz, s katerim se zaveže, da tega konja obdrži še eno leto po izvršeni delitvi daril in da, ako ne izpolni tega obeta brez ugovora povrne prejeto novčeno darilo. Ta zaveznost se pri kobilah z žrebetom ne razteza tudi na žrebe obdarovane kobile, ker se ne obdari žrebe, ampak samo kobila.

INERATE

sprejema „Kmetovalec“ po ceni, znanomani na prvi strani. V „Kmetovalecu“ priobčeni inserati imajo najboljši uspeh, kajti list je razširjen posebno po deželi, zlasti pa v premožnejših kmečkih krogih. Zelo priporočljiv je „Kmetovalec“ za objavljanja pri nakupu ali prodaji gospodarskih pridelkov, izdelkov ali potrebščin.

Proti boleznim v vratu,

hripavosti, kašlju, zlasti pri otrocih;

= proti boleznim v želodci in mehurji =

kakor tudi fina namizna kislina voda

je posebno priporočan

(3-6)

koroški rimski vrelec.

Na prodaj pri M. E. Supanu v Ljubljani in pri F. Dolenzu v Kranji

„Ljubljanski zvon“.

(2-9)

Stoji pol leta gl'd. 2.30, četrť leta gl'd. 1.15.

Wilhelm Klenert

prej Klenert & Geiger

I. štajerska drevesnica za sadno drevje in vrtnice
v Graceli.

(Ta drevesnica pripoznana kot ena največjih in najbolj vredjenih v Avstriji.)

Priporočamo veliko in izborno zalogo:

Vrtno, visokodebelnatih in pritličnih; sadnega drevja, visokodebelnatega in pritličnega ter piramide, špalirje, kordone in enoletne požlahtitve; divjakov in podlag za pritlikovce; jagodnega sadja; lepotilnega drevja in grmovja, drevja (5-13) za drevorede itd.

Razpošiljatev pravilno imenovanih oepičev vsih vrst sadja

☛ Cenike je dobiti zastonj in franko. ☛

Izvrstni in sveži

CEMENT

v sodih in na drobno prodaja

(64-3)

Anton J. GASPARI na Rakeku.

Vsi stroji za kmetijstvo in vinarstvo!

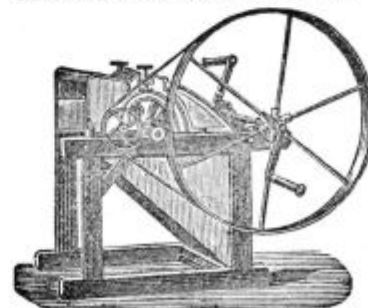
Stiskalnice in mline za oljke

Stiskalnice za grozdje in sadje

ter trtne škropilnice

Grozdne in sadne mline

{ najnovejše se
stave in v
vseh veli-
kostih.

mlatilnice, žitočis-
tilne stroje, gepelje,
sejalne stroje, za
turščico, robkati,
plug itd. itd.

Šušilnice za sadje
in zelenjad

Šušilnice, izvrstne ter
ceno in vsake vrste po
fabriških cenah.

IG. HELLER, Dunaj (Wien), Prater-
strasse 78.

Cenike in dobre svete na zahtevanje zastonj.

(52-7)

Prekupci dobe znižane cene.

Iščejo se dobri zastopniki, kateri se dobro plačujejo.

! Cepiče za očeslanje !

(okulovanje)

od vrtnic čajevk (Theerosen) . 1 kmd. 10 kr.
 " remontanit in drugih 1 " 8 "
 " sadnega drevja 1 " 3 "
 Draždanski nož za okulovanje 80 kr.
 Rafija liče $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ 40 kr. (61 4)

Fr. OGOREVC,

lastnik drevesnic pri Brežicah (Raun).

Opomba. Zavetje se tako zvrši, da cepiči tudi 8 dni škode ne trpe. Imenik vrtnic in sadnih dreves na zahtevo.

Nik. Hoffmann,

tovarnar kirurških instrumentov, umetalni, ter orožni kovač in nožar

v Ljubljani, na Mestnem trgu št. 12,

prilaga bogato zalogo svoje raznovrstnega v njegovo stroko spadajočega blaga. Vsa zaloga obstoji iz lastnih izdelkov in se za vsako prodano reč jamči, da je dobra in iz najboljšega blaga narejena.

Zlasti so v zalogi najboljši noži za vrtnarje in vinogradarje, kakor sploh novarsko in fino kovaško orodje za kmetovalce, vrtnarje, vinogradarje, gozdarje itd.

Reči, ki niso v zalogi, se po naročilu precej in v najboljši kakovosti narede. (4—13)

Esencia za želodec

lekarja Piccoli-ja v Ljubljani je koristno zdravilo proti boleznim želodca in črev, jeter in vranice, proti zlati žili, telesnemu zaprtju, vodenici, povračajoči se grizi, kakor tudi proti glistam pri otrocih.

Kemična analiza je pokazala, da so zdravila, katera hvalisajo kot nezmotljive pripomočke proti raznim boleznim ter jih prodajajo pod kričecimi imeni, posebno balzami in kroglice, sestavljena iz lopatike (aloë) in drugih škodljivih snovi.

Od dr. Hager-a, v Frankobrodu ob Odri in profesorja Knapitsch-a, zapriseženega sodnega kemika v Ljubljani napravljena kemična analiza te esence, pripravljene po receptu dr. Stöckl-a, c. kr. vladnega svetnika in zdravstvenega poročevalca za Kranjsko, z ozirom na naj-novejše skušnje in predpise denasnjih zakonov, je za trdno pokazala, da je ta esenca sestavljena iz samih zdravih, med rastlinstvo spadajočih snovi, da v njej ni niti trohice lopatice, da ni nikako drastično sredstvo, marveč lahko in ob enem zanesljivo, delovanje organov urejajoče zdravilo, ki organizmu nikakor ne škoduje, če se prav delj časa rabi. To esenco prodaja po 10 kr. samo izdelovatelj

G. PICCOLI, lekarna „pri angelu“
v Ljubljani na Dunajski cesti.

Po 15 kr. dobiva se v lekarni Sladovič-evi v Novem mestu, kakor tudi skoraj v vseh lekarnah na Štajerskem, Koroškem, Primorskem, v Istriji in v Trstu. (40—9)

Esenco za želodec pošilja izdelovatelj proti poštnemu povzetju v škatljah po 12 stekleničic za gl. 1:36, po 24 za gl. 2:60; po 36 za gl. 3:84; po 44 za gl. 4:26; po 55 za gl. 5:26; po 110 za gl. 10:30; po 550 za 50 gl.

Založba tovarne

pri

Franju Detter-ju v Ljubljani

na starem trgu št. 1. nasproti železnemu mostu (v lastni hiši).

Ta se dobivajo najbolj različni kmetijski in drugi stroji in orodja n. pr. mlatilni stroji na vlačilo (Göpel) in na roko slamorezni, šivalni, potem stroji, s katerimi se žito čisti in odbira, dalje malni, ki snajijo, žito trejo (šrotajo) in sadje mečkajo, potem otrgači za koruzo robkati in grozdje obirati, za vino in sadje, smrkli (pumpe), dalje tudi trombe za gnojnico; stroji s katerimi se repa in korenje drobi, preproste in dvojne pluge, blagajnice, varne pred tatom in ognjem, stroje za zehnanje in ožemanje po Strakosch in Bonerjevemu načinu i. t. d.

Kmetovalci, ki ne morejo precej plačati nakupno vsoto za prekoristne stroje i. t. d., morejo plačati tudi pozneje, na pr. o Vseh svetih, o Božiči i. t. d. Imam tudi za kmetijske stroje večjega monterja (mašinista, ki se zastopi na sestavo strojev), ki je v stanu vsak stroj, bodisi, da ga goni človek, žival, voda ali par najboljši sestavi ter ga prirejiti da dobro gre. To je ve. like vrednosti za kupca mojih strojev, zlasti ker jih monter skoraj nič ne stoji. (24—5)

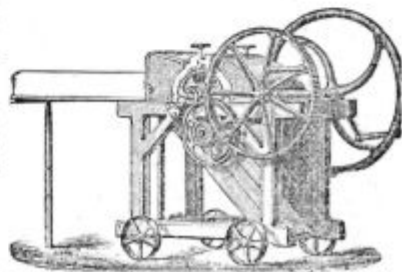
Jaz se tedaj priporočam za prav obilno nakupovanje, svarim pa ob enem gg. gospodarje, da se varujejo kupiti stroje od potovalcev (agentov), kateri so s svojim nepoštenim postopanjem uže marsikaterega gospodarja spravili v zadrego. —

Praviloma naj nikdo ne kupi reči, katere ni poprej videl, in če to ni mogoče, vsaj ne od ljudi ali od tvrdk, katere nihče ne pozna. Z neprevidnem postopanjem je bil uže osleparjen marsikater dober in pošten kmetovalec.

Moj popotnik Ivan Grebenc ima mojo legalizovano, splošno pooblastilo, nanj se morejo kmetovalci popolnoma zanesti in mu dajati naročila za mene. Drugače pa prosim se pismeno in z zaupanjem na me obrniti.

S spoštovanjem

Franc Detter.

Lekarna Josipa Svobode

pri „zlatemu orlu“

Ljubljani,

Prešernov trg.

ima vedno naprodaj skušene lekarniške posebnosti ter priporoča kmetovalcem zelo priljubljena, skoz mnogo let izkušena in z izvrstnem uspehom rabljena zdravila za živino, in sicer:

Živinski prašek kot občno zdravilo za konje, goved in prašiče, ki se doda krmi. En zavoj stoji 20 kr. več 30 kr.

Konjski cvet (restitučni fluid) za obdrženje konjskih nog kot izvrstno krepčilno sredstvo za konje, ki na nogah slabé. Velika steklenica stoji 80 kr., kdor jih več naroči, dobi jih cenejši. (23—12)

Zdravila razpošiljajo se vsaki dan. Pri naročilih zadostuje dopisnica. Naslov je: Jos. Svoboda, lekarnar v Ljubljani.

Ugodna prilika ceno kupiti

MLATILNICO.

Ker bode oskrbnštvo posestva Klevevž (Klingenfels) pri Šmarjeti na Dolenskem kupilo za svojo potrebo večje stroje, zato prodaja desedanjno prav dobro ohranjeno mlatilnico z vso pripravo. Cela priprava obstoji iz 22 palcev široke mlatilnice, spojene z napravo za slamo tresti in z reto ter z vlačilom (gepeljem) za 2 do 4 živine. Stroj je iz tovarne Clayton & Schutleworth na Dunaji ter stoji nov 250 gld. (67—2)

Kupci naj se zglase pri gori omenjenem oskrbnštvu koder tudi stroj na ogled stoji.

Lepe pomaranče

cel zaboj (kišto) za 4 gld. 90 kr.

Kdor vzame več zabojev dobi vsakega za 15 kr. cenejši.

Najfinejši Jamaica rum . liter 1 gld. 60 kr.

Finu Kuba rum „ — „ 70 „

Najcenejši čaj i. t. d. prodaja

Ferdinand Plautz v Ljubljani
na Starem trgu

Tukaj se tudi kupujejo prazni a dobro ohraneni sodi od petroleja po najviši ceni, kolikor jih kedo pripelje. (36—10)

Najcenejša, najboljša, skušena rujava maža za les je

Barthel-jev izvorni karbolinej,

kateri trajno varuje

namazane ograje, skednje, skladišča, strehe, vozove, orodja, tla pred gnjilobo, trhlenobo, gobo, mrčesem.

V hlevih karbolinej razkužuje.

1 kgr. zadostuje za 6 štirjaških metrov. Popisi pošiljajo se zastonj.

5 kgr. težke pošiljate za poskušnjo po 1 gld. 50 kr., 100 kilogr. 16 gld. iz Dunaja.

Karbolna kislina, karbolno apno, maža za vozove se tudi prav ceno prodaja. (63—4)

Mihael Barthel & Comp.,

kemiške tovarne v Regensburgu in na Dunaji Wien, X., Kepler-gasse 20. Ustanovljena trdka l. 1781.

Zaloga pri Bratih Eberl v Ljubljani.

Andr. Druškovič

trgovina z železom, mestni trg št. 10,

priporoča po zelo nizki ceni okove za okna in vrata, štorje za štokadoranje, samokolnice, traverze in stare železniške šine za oboke, znano najboljši kamniški Portland- in Roman-cement, sklejni papir (Dachpappe) in asfalt za tlak, kakor tudi lepo in močno narejena

štedilna ognjišča in njih posamezne dele-

Vodnjake za zabijati v zemljo, s katerimi je mogoče v malih urah in majhnimi stroški na pravem mestu do vode priti; ravno tako se tudi dobivaj vsi deli za izkopane vodnjake, železne cevi in železolitni gornji stojali, kakor tudi za isene cevi mesingaste trombe in ventile in železna okova

Za poljedelstvo:

vsake vrste orodja, kakor: lepo in močno nasajeni plugi in plužna železne in lesene brane in zobove zanje, motike, lopate, rezovnice, krampe itd.

Tudi se dobiva zmerom sveži dovski mavec (Lengenfelder Gyps) za gnojenje polja. (21—12)

